



**R. P. Georgii De Rhodes Avenionensis, È Societate Iesv,
Philosophia Peripatetica, Ad Veram Aristotelis Mentem**

Rhodes, Georges de

Lvgdvni, 1671

Sect. j. Qualis sit distinctio inter animam & eius potentias.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95638)

QVÆSTIO III.

De potentiis animæ.

Consideravi hæcenus Reginam animam in se ipsa; nunc ad satellitium eius inspiciendum devenio: sic enim potentias eius appellat Philo. de quibus sufficit duo scire: primò distinctionem earum ab anima: secundò distinctionem earum inter se, & specificationem ab objectis.

SECTIO I.

Qualis sit distinctio inter animam & eius potentias.

Certum est, nullam esse posse animam, cui plures non insint potentie vitales, idest vires & facultates, quæ sint immediata principia operationum vitalium, quia videlicet anima non constituitur vivens, nisi per operationem immanenter productam: necesse igitur est ut facultatem habeat efficiendi tales operationes; quæ facultas quia pro varietate operationum multiplex est, oportet multiplicem quoque potentiam inesse animæ ad vitam vegetativam, sensitivam, & rationalem. Difficultas igitur tantum est, utrum facultates huiusmodi & potentie immediate operatiue sint qualitates aliquæ superaddite ipsi animæ; an verò sit ipsamet anima, quæ immediate per seipsam illa omnia operetur.

Qua in re duas in factiones abire Schola Thomistica, & Scotistica: ista negat distingui ab anima istas potentias; illa ponit distinctas esse: sed neutra satis efficaciter videtur demonstrare quod contendit: probabilibus enim tantum argumentis ambæ se invicem imperunt; unde facile non est alteri parti adiudicare victoriam, nec omnino tutum ab una stare.

Dico primò, probabilius videri, quod anima sola sine vllis qualitatibus superadditis elicit operationes vitales, atque adeò potentias animæ non distingui realiter ab anima. Ita docent cum Scoto Scotista omnes, & Nominales, Bonaventura, Lessius lib. 2. de summo bono, n. 45. Hurtadus, Ariaga. Contrarium cum S. Thoma tradunt Thomista, Suarez, Vasquez, Auerla, Valentia.

Ratio est, quia non est vlllo modo necesse ponere in anima qualitates istas distinctas, si nunquam illæ inveniuntur separate ab anima, etsi ad omnes operationes vitales necesse sit concurrere ipsam etiam animam; hæc enim duo videntur signa esse sola distinctionis realis inter animam & potentias; illis autem demptis frustra dicuntur hæc qualitates esse distinctæ ab anima. Sed manifestum est, potentias omnes animæ inseparabiles esse ab anima, & animam etiam immediate concurrere ad omnes actus vitales; si enim anima non concurreret per se ipsam immediate, nunquam experiremur oculum non videre, aurem non audire, quando intellectus v. g. versatur attentius in contemplatione alicuius objecti. Nam quia in aqua v. g. distinctæ qualitates sunt frigus & humiditas, certè eum vehemens est actio frigoris, non impeditur actio humiditatis. Ita si differunt inter se potentia visiva & auditiva, cum erit vehemens & attenta operatio potentie visivæ, non hebesceat virtus activa potentie auditivæ. Nec est vlllo modo pro-

habile quod aliqui hoc referunt ad defectum spirituum; sic enim deberet fatiscere totum corpus. Ergo non est vlllo modo necesse distinguere realiter potentias animæ ab ipsa anima, ut patebit etiam magis ex solutione difficultatum.

Dico secundò, potentias animæ distingui formaliter ab anima.

Distinctio formalis.

Ratio est, quia ut anima distinguatur formaliter à potentiis, satis est quod diversa sit definitio, & conceptus animæ ac potentiarum: sed diversa sine dubio est definitio ac conceptus animæ & potentiarum; nam anima ut anima est, ordinatur ad corpus organicum, potentie verò ordinantur ad operationes: est ergo inter animam & potentias distinctio saltem formalis. Adde quod potentie non possunt distingui formaliter inter se, quin distinguantur formaliter ab anima. Distinguuntur autem inter se potentie, intellectus enim & voluntas diversos habent conceptus, & diversa objecta: ergo distinguuntur formaliter ab anima.

Obicitur primò. Non est maior ratio, cur dicantur formæ omnes inanimæ habere qualitates activas distinctas per quas operentur, quam anima: cur ignis v. g. agat per calorem distinctum, aqua per frigus distinctum: ergo potentie animæ tam differunt realiter ab anima, quam calor differt ab igne, & frigus ab aqua.

Prima obiectio.

Respondeo esse magnum discrimen inter animam, & formas inanimatas, quia potentie activæ formarum inanimatarum ab ipsis separantur, & sine illis agunt; nam calor separatur ab igne, & sine igne agit: potentie animæ, neque separatæ vnuquam videntur ab anima, & sine illa non agunt: non ergo comparari possunt cum facultatibus activis formarum inanimatarum.

Obicitur secundò. Id quod est immateriale distinguitur realiter ab eo quod est simpliciter materiale. Anima non est materialis, potentie autem organicæ sunt materiales, quod probò: nam potentia visiva ut visiva, est essentialiter dependens ab organo in operari: ergo est etiam dependens in suo esse; nam operari sequitur esse, & ex operatione colligitur esse ipsius rei.

Secunda obiectio.

Respondeo potentias animæ rationales esse immateriales in suo esse, quamvis operationem habeant pendente ab organo. Ex operatione adæquata colligitur esse ipsius rei, non autem ex operatione inadæquata: potentia visiva ut visiva operationem habet pendente ab organo; neque tamen ipsa in suo esse pendet ab organo, quia cum consideratur ut visiva, non consideratur adæquate, sed inadæquate tantum; cum eadem anima, quæ potentia est visiva, sit etiam intellectiva: operari ergo adæquate sumptum sequitur esse, non autem operari sumptum inadæquate.

Obicitur tertio. Intellectus & voluntas in homine magis distinguuntur ab anima, & inter se quam distinguuntur in Deo: sed in Deo intellectus & voluntas distinguuntur formaliter ab essentia Dei, & inter se: ergo in homine distinguuntur plus quam formaliter.

Tertia obiectio.

Respondeo intellectum & voluntatem in Deo distingui solum formaliter explicitè, sed formaliter implicitè non distingui ab essentia Dei, vel inter se; in homine autem distinguuntur formaliter, tum ab anima, tum inter se, neque se invicem includunt formaliter: magis ergo distinguuntur in homine quam in Deo, ut satis dictum est in tractatu de Deo.